

stat eoz itentionē. Scdo ondit itentionis euentū ibi. (Et gloria rē.) Dicit g. Quoz deus rē. Quasi dicat. Ideo hoc disseminat. s. legalia eē obseruāda pp lucrū z gloriā ppriā vt satisfaciāt ventri. Ro. vlti. Dño nō seruiūt sed suo ventri. Et per dulces sermones z bñdictiones seducūt corda innocentū. Ecclīci. 6. Dis labor hoīs in ore eius. s. aīa illi nō iplebit. Et dicit deus: qz ppriū dei ē vt sit pncipiū pīmū z finis vltimū. Unde q p fine hz aliqd illud est deus suus. Itē querūt gliaz suā. Illud Joā. 8. Ego gliaz meā nō quero. ē q querat z iudicet rē. Sz euentus eoz erit in pfusione Osce. 4. Gloriam eoz in ignominia pmutabo. Et h eoz q terrena sapiūt. i. qb terrena placēt z ea querūt. Et bi pfundentur qz status eoz trāsit. Ro. 8. Si scōz carnē vixeritis morietur rē. Ho. Quoz deus rē. Dei ppriū ē iustificare q g in cibis iustificationē ponebāt: dicebāt deū vētrē. Itē est in pfusione. qz in pfusibilib. s. in circūcisione pudendorum occisione bautozum.

¶ Cōsequēter ondit quales sunt imitādi ibi. (Nostra autē cōuersatio rē.) Et pmo describit in eis celestē uersatiōez Scdo expectationē ibi. (Un saluatorē rē.) Tertio utilitatē ibi. (Qui reformabit corpū humilis rē.) Dicit g. Illi terrena sapiūt: s. nō ē sic de nobis qz nra uersatio pficit p cōtemplationē. z. cor. 4. Nō cōplātib nobis q vident: sed q nō vident rē. Itē p affectionē: qz sola celestia diligim. Itē p opationē in qua ē celestis representatio. i. cor. 15. Sicut portauimus ymaginē terreni: portem. z ymaginē celestis. Sz quare ē ibi uersatio: qz inde expectam optimū auxiliū ps. Leuani oculos meos i mōtes rē. Mat. 6. Ubi ē thesaurus tuus ibi ē z cor tuū rē. Un dicit. Unde expectam saluatorē nostrū. Esa. 30. Beati oēs q expectāt eum. Luc. 12. Siles hoīb expectātib dñz suū qñ reuertat a nuptijs rē. Tria aut facit iste aduentus. pmo cōem resurrectionez Ideo dicit. Reformabit corpus humilitatis. i. abiectiōis. qz est mortalitati subiectū. Job. 25. Homo putredo z fili hoīs vermis. i. cor. 15. Seminat in corruptiōe surget in i corruptiōe. seminat in ignobilitate surget in glia. seminat in infirmitate surget in virtute. Doc corp sic abiectū reformabit. i. ad ppriā formā reducet. Ro. 8. Qui suscitauit iesum xpm a mortuis uiuificabit z mortalia corpora nra rē. Itē sanctorū imitationē. Jo dicit. Cōfiguratū corpoti claritatis sue. Corp sigdē xpi est glorificatū p gliaz diuinitatis sue. z h meruit p suā passionē. qz qz picipat virtutē diuinitatis p gratiā: z passionē xpi imitat: glia bit. Apoc. 3. Qui viderit dabo ei sedere mecū in throno meo sicut ego vici z se di cū patre meo in throno eius rē. i. Jo. 3. Siles ei erimus Mat. 13. Tunc iusti fulgebūt sicut sol in regno patris eozū Et h facit fm opationē diuinitatis sue. i. p vtutes in ipso p quā possit sibi subycere oia. Dēs. n. xpo subyciēt. qdā qstū ad salutē qdā qstū ad penā. In pmiss exercebit mīaz. In se cūdis iusticiāz. ps. Dia subiecisti sub pedib ei rē. i. cor. 15. Pf subiecit oia filio. Jo. 5. Quocunqz pater facit z fili filiter facit.

CAP.

III.

Itaqz fratres mei charissimi z desiderantissimi: gaudium meum z corona mea. sic state i domino charissimi. Euchodiaz rogo: z synthi cem deprecor idipsuz sapere in domino. Etiaz rogo z te germane cōpar. adiuna illas que mecū laborauerunt in euāgelio cum clemente z ceteris adiutoribus meis: quorum nomina sunt in libro vite. Gaudete in domino semper: iteruz dico gaudere. Ado-

destia vestra nota sit omnibus hominib. **B**ominus eniz prope est. Nihil solliciti sitis sed in omni oratione z obsecratione cum gratiarum actione petitiones vestre innotescant apud deū Et par dei que exuperat omnes sensum custodiat corda vestra z itelligentias vestras in christo iesu. **B**ecetero fratres quecunqz sunt vera. quecunqz pudica. quecunqz iusta. quecunqz sancta. quecunqz amabilia. quecunqz bone fame. si q virtus si qua laus. discipline hec cogitare que z didicistis z accepistis z audistis et vidistis in me. **H**ec agite et deus pacis erit vobiscum.

¶ **S**upra pposuit eis exēpla sequēda: bic p ammonitionē moralē ostēdit qualiter se debeāt habere. Et pmo ostēdit qualr se habeāt in futurū. Scdo pmedat eos de preterito ibi. (Gaudius sum aut rē.) Circa pīmū duo facit. pmo monet ad persistēdū in iam habito. Scdo ad pficiēdū in melius ibi. (Gaudete in dño semp rē.) Itēz pma diuidit i duas partes. Quia pmo iducit ad pseuerādū in generali. Secundo ponit spāles modos ad singulares psonas ibi. (Euchodiam rogo rē.) Circa pīmū. pmo pmemorat ad eos suuz affectū. Scdo pōit monitionē ibi. (Sic state rē.) Affectus aut suū pmedat qntupliciter. pmo fm amorē ostēdes eos sibi dilectos. Unde dicit. Fratres. s. p fidez. Mat. 23. Dēs vos fratres estis. Itē p charitatē. Un dicit. (Charissimi.) p^o cor. 10. Charissimi mihi rē. Itē fm desideriiū. Unde dicit (Desiderantissimi.) supra pmo. Testis ē mihi de quo cupiam rē. Et dico desiderantissimi. qz desidero vos: vel qz me desideratis. Itē p gaudiū. Un dicit. (Gaudiū meū.) Et h. s. q estis boni. Prouer. 10. Silius sapiēs letificat psem rē. Itē p rōnem gaudij. Unde dicit. (Corona mea.) p^o thes. z. Que ē n. spes nra. aut gaudium. aut corona glorie: Nōne vos estis: rē.

¶ **D**eide cū dicit. (Sic state rē.) ponit monitionez de pseuerantia dicēs. (Sic state rē.) i. sicut ego pseuerate. vl sic sic stat. Mat. 10. Qui pseuerauerit vsqz i finē hic salu^o erit.

¶ **D**eide cū dicit. (Euchodiā rogo rē.) singulares monitiones ponit. Et pmo de concordia. Scdo de sollicitudine adiutorū ibi. (Etiaz rogo z te rē.) De due mulieres sancte ministrabāt scis in ciuitate philippēsi. z forte erat aliq discordia iter eas. iō eas ad concordiaz reuocat. z. Corint. vltimo. Idem sapite.

¶ **D**eide cū dicit. (Etiaz rogo te rē.) quēdā rogat vt adiuna ret qsdā psonas. Et dicit ppar. qz socius erat pdicatiōis ei^o Prouer. 18. Frater q iuuat a fratre qsi ciuitas fortis. Adiuna illas rē. Et ad h rogo oēs quoz noia rē. Qd ponit ne si alios nō noiaret turbarent. Quasi dicat. Nō est magnū si nō scribo oium noia. qz sunt scripta in meliori loco. Mat. 5. Gaudete z exultate rē. Liber vite fm glo. ē pdestinatio sanctorū. z hoc ē verū fm rē. s. differt rōne. Sciēdū ē autē q olim erat pfuetudo qz ordinabant ad aliqd officij vl dignitatē scribebant in matricula: sicut milites z senatores q palatio scripti erāt. Dēs aut sancti pdestinati eliguntur a deo ad magnū. s. ad vitā eternā. Et hec ordinatio est pdestinatio. Cōscriptio hui^o ordinatiōis dī liber vite. z hec scriptio ē in memoria diuina qz in qstū ordinat pdestinat In qstū vō immobiliter scit dī eē pscriptio. Firma g noticia de pdestinatis dī liber vite. Sz nūqd aliq inde uelentur? Sciēdū ē q aliq sunt scripti simpliciter. aliq fm qd. Sunt enī aliq pdestinati a deo vt habituri simplr vitā eternā. z isti sūt scripti idelebiliter. Aliq vt habeāt vitā eternā nō i se: s. in sua cā in qstū ordinant ad iusticiā pitem. z tales

Ad philippenses

dicunt deleri de libro vite qui excedunt a presenti iusticia.
¶ Deinde cum dicit. *Gaudete in domino etc.* hortatur eos ad proficiendum in melius. et primo ordinat eorum animi ad proficiendum in melius. Secundo actu eorum ibi. *(Decetere etc.)* Animum autem ordiat tripliciter. et primo quantum ad spirituale gaudium. et quantum ad spirituale gaudium. *(Nihil solliciti etc.)* quantum ad pacem ibi. *(Et pax etc.)* Circa primum describit quod dicitur esse nostrum gaudium. Secundo ostendit gaudium cum ibi. *(Dominus prope est etc.)* Necessarium est enim cuiuslibet volenti proficere quod habeat spirituale gaudium. *Prover. 17.* Animum gaudens etate floridam facit etc. *Loditiones autem quantum tuorum veri gaudium tangit apostolus. et primo quod dicitur esse rectum: quod est quod de pro bono bonis. quod non est quod creatum sed deo. pro. Nihil adherere deo bonum est etc.* Tunc autem rectum est quod in domino. Ideo dicit. *In domino.* *Neemie. 8.* Gaudium domini est fortitudo vestra etc. *Item continuu. Unum dicit. (Semp.)* *theof. vlt.* Semp gaudete quod sit quod non interruptum peccato. Tunc enim est continuu. Aliquod vero interruptum per tristitia temporalis quod significat imperfectionem gaudium. Cum enim quod profectus gaudet non interruptum eius gaudium. quod pax curat de re parte durante. Et ideo dicit. *Semp.* Item multiplicatum debet esse. Si enim gaudes de deo iminet tibi gaudere de eius incarnatione. *Luc. 1.* Euangelico vobis gaudium magnu. quod natus est etc. *Item vt gaudeas de actione. Prover. 21.* Gaudium est iusto facere iudicium etc. Imminet et tibi gaudium de temptatione. *Sap. 8.* Non habet amaritudinem conversationis illius. *Item si gaudes de bono propro iminet tibi gaudere sicut de bono alio. Item si de presenti iminet et de futuro. Et ideo dicit. Item rum etc.* *Item dicitur esse moderatum. ne. s. effluat per voluptates sicut facit gaudium mundi. Et ideo dicit. (Modestia vestra etc.)* Quasi dicat. Ita sit moderatum gaudium vestrum quod non vertat in dissolutionem. *Judith vlt.* Populus erat iocundus secundum faciem sanctorum etc. *Prover. 12.* Qui suavis est vivit in moderatationibus. **¶** Et dicit. Nota sit omnibus hominibus. Quasi dicat. Vita vestra sic moderata sit in exterioribus vt nullus offendat aspectus. *Impediret enim conversationem vestram.*
¶ Deinde cum dicit. *(Dominus enim prope est)* tangit causa gaudium. Vnde enim gaudet de propinquitate amici. Dominus quidem prope est proxima maiestatis. *Act. 17.* Non longe est ab vnoquoque. *Item est prope per inhabitantem gratiam. Iaco. 4.* Appropinquate deo et appropinquabit vobis. *Item per exauditionis clementiam. ps.* Prope est dominus invocantibus eum. *Item ad remunerandum. Esa. 44.* Prope est vt veniat tempus eius. et dies eius non elogabuntur etc.
¶ Deinde cum dicit. *(Nihil solliciti etc.)* ostendit quod mens nostra dicitur esse geta. et primo ostendit superflua sollicitudinem. Secundo ostendit quod loco eius in mente succedat ibi. *(Sed in omni oratione etc.)* Et factus venieter subdit. *Nihil solliciti etc.* ad hoc quod dixerat. Dominus prope est. Quasi dicat. Ipse omnia tribuet. vnde non necesse est quod sitis solliciti. *Mat. 6.* Ne solliciti sitis anime vestre quod manducetis neque corpi vestro quod iduamini etc. *Sed dicitur Ro. 12.* Qui preest in sollicitudine. *Runde. Dicitur enim quod sollicitudo quod ipse portat diligentiam querendi quod deest: et hoc est remedium. et opponit negligentiam. quod quod anxietate animi cum defectu spei et timore de obtinendo id circa quod sollicitatur. et hac prohibet dominus. Mat. 6. et hic apostolus quod non debet desperare qui dominus det necessaria. Sed loco sollicitudinis debemus habere recursum ad deum. pro petri vlti. Deum sollicitudinem pocietes in eum quod ipsi est cura de vobis. Et hoc fit oratio. Et ideo dicit. Sed in omni etc. Et venieter postquam dixit. Dominus prope est. subdit de petitione. *Novo enim domino venieter porrigunt petitiones. Et ponit quantum quod necessaria sunt in quolibet oratione. Oratio enim importat ascensum intellectus in deum. Et ideo dicit. In omni oratione. Ecclesi 35.* Oratio humiliantis se nubes penetrabit etc. *Item debet esse cum fiducia impetrandi et hoc ex dei misericordia. Dan. 9.* Neque enim in iustificationibus nostris prosternimus preces ante faciem tuam. sed in miserationibus tuis multis etc. Et ideo dicit. *Obsecratione quod est sacra oratio per dei gratiam. et eius sancti-**

tate. et ideo se humiliatis est. *Prover. 18.* Cum obsecratio logetur pauper. Et hoc fit cum dicimus. *Per passionem et crucem tuam etc.* Quia vero ingratis de beneficiis acceptis indignum est alia accipere. ideo subdit. Cum gratia actione. i. theof. vlt. In omnibus gratias agite. Et tunc proponit petitionem. Et ideo dicit. *Petitiones vestre. Mat. 7.* Petite et accipietis. Et hec quantum tuorum si bene consideremus habet omnes orationes ecclesie. *Primo enim invocatur deus. post commemoratur diuinum beneficium. Tertio petitur beneficium. Quarto ponitur obsecratio. Per dominum nostrum etc.* Sed notandum quod dicit petitiones vestre innotescant apud deum. Nihil quid dominus nescit hoc. Ideo hoc tripliciter exponit in glo. *Primo innotescant. i. apostolus probent ante deum et appareant quasi digne et sancte. ps.* Dirigat domine oratio mea sicut incensum in conspectu tuo etc. *Vel innotescant nobis ipsis: quod semper sint apud deum. Quasi dicat. Non oretis propter fauorem populi. Mat. 6.* Tu autem cum oraveris intra in cubiculum tuum: et clauso ostio ora patrem tuum in abscondito etc. *Vel innotescant his qui sunt apud deum. i. angelis per quorum ministerium deferuntur deo: non quasi ignorati: sed quod intercedunt pro nobis. Apoc. 8.* Ascendit fumus incensorum de ofonibus sanctorum de manu angelorum coram deo etc.

¶ Deinde cum dicit. *(Et pax etc.)* ordinat animum quantum ad pacem per illam dico dispositum. Et hac per modum orationis operatur. *Pax* sed aug. est tranquillitas ordinis. *perurbatio enim ordinis est destructio pacis. Dec ordinis tranquillitas tripliciter consideratur. Primo putat in principio ordinis. s. i. deo. Ro. 13.* Que a deo sunt ordinata sunt etc. Ab isto profundo in quo est pax derivatur primo et profectus in beatos in quibus nulla est perurbatio: nec culpe nec pene et sequenter derivatur ad sanctos viros. Et quantum est magis sanctus: tanto minus patitur perurbationem mentis. *ps.* Pax multa diligenter legem tuam: et non est illis scandalum. sed perfecta est in beatis. *Esa. vlt.* Ecce ego declinabo super eas quasi finitium pacis etc. Quia vero cor nostrum ab omni perurbatione non potest esse alienum nisi per deum: quod per ipsum fiat. Unum dicit et. *Et hoc fit quod consideratur in ipso principio: exuperat omnem sensum creatum. quia vt dicitur prime thymo. vlti.* Lucez habitat inaccessibilem. *Job. 36.* Ecce deus magnus vincens scientiam nostram etc. *Et fit quod est in patria superat omnes sensum angelorum. sed fit quod est in sanctis exuperat omnes sensum humanum non habentium gratiam. Apocal. 2.* Vincetis dabo manna absconditum et dabo illi calculum etc. *Dec ergo pax custodiat corda vestra. id est affectus vestros vt in nullo declinetis a bono. Prover. 4.* Omnia custodia serua cor tuum quod ex ipso vita procedit. *Item intelligentias vestras. s. vt in nullo denietis a vero. Et hoc in christo iesu. per cuius scilicet charitatem conseruatur affectus a malo: et per cuius fidem intellectus perseverat in vero.*

¶ Deinde cum dicit. *(Decetere etc.)* ordinat actum. et primo inducit eos ad bene agendum. vbi ponit actionis obiectum. s. bonum: quod agit. Secundo motum actus. Tertio actum. Quarto fructum actus. *Dec quantum tuorum sunt hic. Obiectum autem boni actus vel est obiectum cognitionis vel affectionis. Quantum ad intellectum est verum. quantum ad affectum est bonum. Et ideo dicit. Decetere. id est. ex quo sic estis firmati cogitate que sunt vera per fidem. Zach. 8.* Pacem et veritatem diligite etc. Quantum autem ad affectum sciendum est quod quedam sunt de necessitate virtutis. quedam superaddita. De necessitate sunt tria. *Primo vt integer sit in se. et quantum ad hoc dicit. Quocumque pudica. id est casta. Iaco. 3.* Que de sursum est sapientia primum quidem pudica est etc. *Item quod sit directus ad proximum. Unde dicit. Quocumque iusta etc. Mat. 5.* Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam etc. *Item ordinatus ad deum. Unde dicit. Sancta. Luce. 1.* Seruiamus illi in sanctitate et iusticia coram ipso omnibus diebus nostris etc. *Obiecta autem necessitatis sunt duo. s. quod sit inductiuum ad amicitiam. Secundo quod conseruatiuum bone fame. Quantum ad*

primū dicit (Quecūq; amabilia). i. q̄ inducūt ad mutuā amicitiaz. Ecc̄. 7. Nō te pigeat visitare infirmū. Ex his enī i dilectiōe firmaberis. Prouer. 18. Vir amabilis ad societate magis amicus erit q̄ frater. Quātū ad 2^m dicit. (Quecūq; bone fame.) Multa. n. possent fieri cū bona sciētia q̄ tñ pp̄ samā sunt dimittēda. Ecc̄. 4. Lurā habe de bono noīe. Hoc. n. magl p̄manebit q̄ mille thesauri magni z p̄ciosi. Motiuū ad opandū ē duplex. Primo inclinatio iterioris habitus. Sc̄do exterior disciplina seu instructio. Quātū ad primū dicit. (Si qua virtus). i. habitus virtutis ē i vobis. s. iducat vos ad hoc. Ecc̄. 44. Diuites i virtute pulchritudinis studiū habētes pacificantes i domibus suis. Quātū ad 2^m dicit. (Si qua laus). i. laudabilis disciplina. s. ē in vobis facite bona. ps. Bonitate z disciplinā et sciētia doce me zc. Et exponit qual sit ista disciplina dicēs. (Dec cogitate). s. q̄ didicistis me docete. Mar. ii. Discite a me: qz mitis suz z humilis corde zc. Et p̄ thes. z. Lū accepissetis a nobis vbum audire dei: accepistis illud nō vt vbu hoīum: s; sicut ē vere vbu dei zc. Et vidistis p̄ exēpla. Sic. n. pz motiuū act^o et obiectū: qz disciplina habet p̄ doctrinā. Unī oz qz p̄mo capiat. Unī dicit. (Dec cogitate.) Itē qz ei assentiā. Unī dicit. (Et didicistis et accepistis.) Itē habet p̄ auditū z visum. Unī dicit. (Que audistis et vidistis.) Bon^o act^o est duplex. s. vnus iterior qz ponit ibi. (Dec cogitate.) p̄ 2. 4. Dec meditare. Exterior ibi. (Agite.) Esa. i. Quiescite agei puerse: discite bñ facere zc. Fruct^o ē de^o ibi. (Et de^o patis zc.) Quasi. d. Si b̄ feceritis erit vobiscū. z cor. vl. Pacem habete: z deus pacis z dilectionis erit vobiscū.

Lectio.

II.

Quasi sum in domino vebemēter quoniam tandem aliquando reflexistis pro me sentire sicut z sentiebatis. Occupati autem eratis. Nō quasi propter penurias dico: Ego enim didici in quibus sum sufficiens esse. Scio z humiliari: scio z abundare. Ubique z i omnibus istitutus sum: z satiari: z esurire: z abundare: et penuriam pati. Omnia possum in eo qui me confortat. Verumtamen bene fecistis: cōmunicantes tribulationi mee. Scitis autē z vos philippenses qz in principio euangeliū quādo profectus sum a macedonia nulla mihi ecclesia cōmunicauit in ratione dati et accepti: nisi vos soli: quia et thessalonicam semel et bis in vsum mihi misistis: non quia quero daruz: s; requiro fructum abundantem in ratione vestra. Habeo autē oia z abundo. Replet^o suz acceptis ab epaphrodito que misistis in odore suauitatis hostiā acceptam placentē deo. Deus autē meus impleat omne desiderii vestri s̄m diuitias suas in gloria i xpo iesu. Deo autem z patri nostro gloria in secula seculoz amen. Salutate omnem sanctum in xpo iesu. Salutant vos omnes sancti: maxime autem qui de cesaris domo sunt. Gratia dñi nostri iesu christi cum spiritu vestro amen.

Superius ondit aplus qualr fideles se debeāt habere

in futuz: hic cōmēdat eos de p̄terito sibi ip̄enso bñficio. Et p̄mo ponit cōmēdatiōe. Sc̄do terminat epistolā in oratione et salutatiōe ibi. (De^o autē zc.) Circa p̄mū duo facit. Primo cōmēdat eos de bñficio ip̄eso. Sc̄do bñficiū diffusius exponit ibi. (Nō quasi zc.) Itē p̄ma ps diuidit in tres particulas: qz p̄mo ponit gaudiū p̄ceptuz ex eoz beneficio. Sc̄do cōmēdat eoz bñficiū ibi. (Quā tandē zc.) Tertio excusat tarditā tē ibi. (Occupati zc.) Dicit ḡ. moneo vt gaudeatis: s; ego gauisus sum pp̄ ea q̄ fecistis nō in rebus: s; in dño. Abac. 3. Ego autē i dño gaudebo zc. Gauisus suz inq; vebemēter: qz pp̄ filios meos. (Deinde ponit m̄ā gaudy ibi. (Quā tandem zc.) Bona opa sunt opa misericordie z dicunt flores: qz sicut ex flore fruct^o puenit: ita ex eis fructio vite beate p̄cipit. Ecc̄. 24. Flores mei fructus honoris et honestatis. Quā ḡ op^o bonū intermittit et postea resumit d̄r reflozere. Isti autē aliqui p̄uiderūt aplō: z itez nūc p̄uiderūt: id dicit eos reflozisse. Et b̄ exponit cū subdit. (Pro me sentire). i. mihi cōpati. supra. i. Sicut ē mihi iustū hoc sentire p̄ oibus vobis zc. i. Macha. 10. Que nostra sunt sentias nobiscū: vt serues amicitias ad nos zc. (Sicut z olim. s. qñ mihi p̄uidistis. Et hoc tādē aliqui qz licet tarde: tñ aliqui fecistis. Ro. i. Si quō tādē aliqui p̄spez iter habeā zc.)

(Deinde cum dicit. (Occupati zc.) excusat tarditates. Quasi dicat. Nō imputo negligentie vel culpe: s; necessitati: qz eratis occupati pp̄ tribulationes quas passi estis. Ecc̄. 40. Occupatio magna creata ē oibus hoīb^o zc.)

(Deinde cū dicit. (Nō quasi pp̄ zc.) Bñficiū exponit. et primo cām gaudy. Sc̄do bñficiū quo flowerunt ibi. (Scitis autē z vos zc.) Tertio m̄mōrat beneficiū p̄is ibi. (Habeo autē oia zc.) Itē primo excludit cām gaudy extimatā. Sc̄do p̄p̄riā mētis stātā ibi. (Ego. n. didici.) Tertio approbat bñficiā ibi. (Verūtamen bene fecistis zc.) Dicit ḡ. Nō gaudeo pp̄ penuriā a vobis pp̄ulsam que grauis erat. Esa. 48. Elegi te in camino paupertatis. Sed tñ nō deprimis animū: nisi eoz qz in diuitijs delectant: aut qz glorian^t in substantia. Et id aplus non tristat de paupertate: cuius rō est stantia mētis eius quaz p̄mo ponit. Sc̄do cām eius ibi. (Oia possum zc.) Itē p̄mo ponit stantia in sp̄ali casu. Sc̄do generaliter in oib^o ibi. (Ubique zc.) Dicit ḡ. paupertatē nō timeo: qz didici zc. Nihil demōstrat ita mētē sapientis p̄fecti: sicut qz sciat vti quolibet statu. Sicut. n. est bonus dux qui i quolibet exercitio operat. s̄m exigentiā eius. z corarius qui ex q̄libet cozio facit optimos sotulares: sic ille p̄fectus est qui scit vti quolibet statu: vt si sit in magno nō eleuet z si in minimo non deiciat. Et id dicit. Didici zc. Esa. 50. Dñs deus aperuit mihi aurē: ego autē nō d̄dico retrosum non aby zc. Et hoc sufficit si paz habeo: si multū scio me conreperare. Et id se exponit dicēs. (Scio humiliari.) Dumilitas autē qñq; dicit virtutē quādā. Luc. 14. et. is. Qui se humiliat exaltabitur zc. Quāq; deiectionem. ps. Dumiliauerunt in compedibus pedes eius zc. Et sic loquitur hic dicens. (Scio humiliari). i. abiectionē sustinere moderate: sicut oportet. Et qz homines exaltant p̄ diuitias et deprimuntur per paupertatē: ideo exaltationem vocat abundantia. Et in vtroq; est periculū: quia ex abundantia erigit animus contra deū: ex paupertate deiciat. Et id dicitur p̄rouer. 30. Paupertatē z diuitias ne derideris mihi. Sed apostolus loquitur melius: qz virtute i vtroq; scit vti. z hoc vbiq; i. in omni loco: z negocijs: statibus: z conditionibus institutus: sicut sc̄be corint. 6. In oibus exhibeamus nosmetipsos sicut dei ministros zc.

(Deinde cum dicit. (Omnia possum zc.) ponit causas sue constantie dicens. (Omnia possum zc.) Quasi dicat.

Ad Colossenses

Nō possem hos insultus sustinere nisi manu dei me confortante. Ezech. 3. Man' dñi erat mecum. Esai. 40. Qui sperat in dño mutabit fortitudinē assumēt pēnas sicut aqle rē. Sz nungd supfluit qđ misimus euz scias egere? Nō qz lz scia penuriā pati qđ ē virt' tñ nō dz mibi subuetio subtrahi. Ro. iz. Necessitatibus sanctorz cōcantes. Deb. io. Nā r vincis ppassi estis. Et sic pz causa gaudy. Scđo cōmēmorat pteritū bñficiū ibi. (Scit' at rē.) Agbūdā. n. nihil accipiebat. s. corinthys r thesalonicen/sibus: r hoc qz corinthys erāt auari r cū turbatione ministrassent: sz qz thesalonicēses erāt ocio dediti: laborabat dans eis exēplū laborādi. Isti vō erāt boni i absentia et pñtia. Un' dicit. scđe cor. ii. Alias ecclesias expoliari accipiēs stipēdiū ad ministeriū vřm. In rōne dati spūal' r accepti tpalis. pme cor. 9. Si nos vobis spūalia feminauimus: nō magnū ē si nos carnalia vřa metamus. (Qz et i thesalonica rē. Et B ē argumētū q' papa pōt ab vna ecclesia accipe i subsidiiū aliāz: nō at sine oi cā. Scidū ē aut q' cū qs dat aliqd alicui: duo sunt cōsideranda. s. substantia muneris et meritū dātis: q' gaudet de tpalib' gaudet de substantia muneris nec qrit nisi dantē: r hic est mercenarius. Qui aut qrit meritū qrit fructū virtutis r iusticie. Et talis est pastor. Fructū inq' g abundat i rōne vestra. Rō dī dupliciter: vel fm q' ē virtus anime: r sic ois virtus ē ratiōis. Ro. iz. Rationabile obsequz vřm. Qñq' est rōcinatio et cōputatio. Mat. is. Qui voluit rationē ponere cū seruis suis rē. Jō dicit abundante in ratione: qz plus dabāt q' tenerent: qz gdā tñ in pñtia: sed isti et mittebant romā. Dabeo aut q' misistis rē. Accēptis. i. his q' misistis. In odore rē. Leuit. 3. r. 4. Offerre holocaustū i odore suauitat' dño. Est. n. odor deo suauis deuotio offerentiū et inter oēs hostias multū valēt elemosine. Deb. iz. Bñficiētie aut r cōionis nolite obliuisci: talibus enim hostijs pmeret' deus.)

Deinde cū dicit. (Deus aut rē.) Sinit eplam in oratione: et pmo ponit orationē. (Deus aut meus rē.) Unus deus est oium p creationē et potētiā. sed meus qz singulariter ei seruiō. Ro. i. Testis. n. ē mibi deus cui seruiō rē. Impleat rē. qz implestis meū. Et hoc pōt dñs: qz abūdat fm diuitias. Ro. io. Idē dñs oium diues in oēs g inuocant illū rē. Et hoc vez in gloria. s. sua: qz ibi implebit' totū desideriiū. ps. Satiabor cū apparuerit gloria tua. ps. Qui replet in bonis desideriiū tuū. Et B in xpo. i. p xpm. z' petri. i. Per quē maxima nobis r p̄ciosa donauit rē. Et de oibus his sit deo trinitati r p̄ri nřo gloria rē. i. Ti. i. Soli deo honor r glia rē. Seculū ē spaciū seu duratio generationis aut memorie hoium. Posita p oratione: et scđo gratiāz actiōe. Tertio ponit salutationē. (Dēm scđm. i. fideles i xpo: qz p xps sanctificati. Deb. iz. Ut sanctificaret p suū sanguinē pplm extra portam passus ē. Et pz p totū. Maxime rē. Et p hoc intelligit q' multos de familia cesaris puerit: supra pmo. Ut Vincula mea manifesta in xpo fierēt i omni p̄torio r ceteris hoib' rē. Quāuis aut. Mat. ii. dicat. Qui mollibus vestiunt' i domibus regū sunt rē. tñ ad pmouēduz bonos r impediēdū malos videt' licitū sanctis i curijs regū cōmorari: sed nō pp delitiaz et cōcupiscētiā voluptatū. Et dicit q' de cesaris domo sunt vt eos animet ad gaudiū r ad fidem.

Deinde ponit suam salutationem de manu sua dicēs. (Gratia domini rē.)

Explicit deuotissima expositio doctor' angelici sanctissimi Thome de aquino ordinis fratrum predicatorum super epistola gloriofi apli sancti Pauli ad philippēses.

Incipit subtilis explanatio eiusdē gliosissimi doctoris sancti Thome de agno ordinis fratrum predicatorum super epistola sanctissimi Pauli apli ad colossenses. p zologus.

Protegebat castra gladii

Protegebat castra gladii suo rē. i. Mach. 3. Nec verba p̄gnūe materie hui' eplē ad colossenses: qz totus status hui' vite ē i pugnatione militantiūz quoz habitacula castra dicuntur. Job. 7. Militia ē vita hois sup terrā: iō habitacula fideliiū noie castrorū figurant. Un' ecclesia similitudinē hz castrorū. Heñ. 32. Castra dei sunt hec rē. Nec castra triplr ipugnātur. Agbūdā qñ obsidētibz q' manifeste se erigūt contra ecclesiā. Apoc. 20. Ascēderūt sup latitudinem terre r circūerūt castra sanctorz et ciuitatē dilectā rē. Ab alijs latēter decipi sicut ab hereticis. Ro. vl. Per dulces sermones et bñdictionē seducūt corda hoium rē. z' Ti. 3. Mali aut hoies r seductores p̄ficient in peius errātes et i errorē mittētes rē. Agbūdā. s. domesticū p diuersas corruptelas peccatorz q' sunt ex corruptōe carnis. Gal. 5. caro cupiscit aduersus spūz et spūs aduersus carnē rē. Eph. vlt. Nō ē nobis colluctatio aduersus carnē r sāguinē: sz aduersus p̄ncipes rē. p̄relati ecclesie sūt duces. ps. p̄ncipes iuda duces eoz rē. Ad quoz officiiū prinēt hōia p̄dicta castra ecclesie munire. Cōtra peccata gdez p exhortatiōes. Esa. 58. Annūcia pplō meo scelera eoz et doct' mui iacob peccata eoz. Cōtra hereticos p sanā doctrinā Ti. i. Amplectētē eū q' fm doctrinā ē fidelē fmonez rē. Cōtra p̄secutores exēplo. s. patiēter tolerādo sicut Paulus p̄xit gladio spūali: qz i suis epistol' corripiebat peccata: p̄fuitabat hereses: animabat ad patientiā. De p̄mo Ephe. 5. Fornicatio aut et ois imūdicia aut auaritia: nec noiet in vob rē. De scđo Ti. 3. Hereticū hoiem post p̄mā et scđaz correctionē deuita rē. De tertio. z' corint. ii. per totū pz quō animabat ad patientiā. Et sic tanguntur duo i verb' p̄positis. s. ecclesie stat' cū dī. Castra. et apli studiū ibi. Protegit. i. castris at dz eē sollicitudo ad mala vitāda. Deut. 23. Ut sint castra tua sācta et nihil i eis appareat fedicitatis. Itēz ordo ad ducē et ad se. Lanti. 7. Quid videbis i sinamite: nisi choros castrorū: Heñ. 32. Castra dei sunt hec. Itē terror ad hostes. Lan. 6. Terribilis vt castrorū acies ordinata rē. Sz apls circa p̄ctiōez erat sollicitus tanq' pastor cuius ē dirigere oues diligēter ne errēt. Jo. io. An eas vadit rē. Et sic apls faciebat. Phil. 3. Imitatores mei estote sicut et ego xpi rē. Itē pascere abūdatē ne deficiāt. p' petri. 5. Pascite q' i vob ē dñi gregē rē. Et sic apls faciebat. p' cor. 3. Tāq' puullis lac dedi vob: Itē defendere potēter ne pereant. Ecc. 7. Noli velle fieri iudex nisi valeas vtute irrupere inigates rē. i. Reg. 17. Pascebat fuus tu' p̄ris sui gregē: et veniebat leo vel vřsus rē. et iō dicit q' apls ptegebat castra. i. ecclesiā dei gladio qđ ē vřbus dei vt dī Ephe. 6. De bre. 4. vinus ē. n. sermo dei et efficax et penetrabilior oi gladio ancipiti rē. Sic g mā huius epistole est hec: qz in epistola ad ephesios ostēdit moduz ecclesiastice vnitat'is. In epistola ad philippenses ostēdit eius p̄fectuz et p̄federationē. In hac autem agit de eius p̄uersatiōe cōtra hereticos qui deprauauerunt eos seducendo rē.

CAPIT. I.

Paulus apostolus iesu christi per voluntatē dei r timotheus frater his qui sunt colossis sanctis r fidelibus fratribus in xpo iesu.